

είναι στην οδό Πανεπιστημίου. Δεν έχει λέ-
ξη.
Δεν υπάρχει. "Έχει σχήμα. Το σχήμα που
φτάνει τη ζωή. Το σχήμα της ζωής που έχω
εγώ. "Ότι δεν έχει σχήμα δεν υπάρχει" εί-
ναι ποιηση.
Είδα στο δρόμο την ομορφιά.
Ποίηση.
1956

Φοιτητής: 'Απ' τις ασκήσεις μιάς χρονιάς

1
*Δέ μπορούμε τίποτα να κάνουμε/ και τίποτα
δεν γίνεται ποτέ.

2
*Το ναί και τ' όχι δε μου φτάνει

3
*Όμως κάποια άχρονη στιγμή/ σκέφτομαι
άχνα/ πώς να μ' εκπλήξεις δε μπορείς.

4
*Το 'νιώσα καθαρά/ όχι να πώ,/ Ήδλεπα με
καινούργιο μάτι./ Έτσι απλά.

5
*Όλα όπως ήρθαν καλά./ Είμαστε έμεις.

6
*Την είδα, σήκωσε ή μιά το χέρι/ κι έφτιασε
τό φουστάνι της στη μέση./ και μου 'οθε μιά
χαρά, έτσι μιά χαρά.

7
*Αφού 'ν' αυτό/ γίνεται να μ'ην είμαι' εγώ.
μου φαίνεται στο νού/ κι είναι' από μένα πύ-
ρα./ Είδα την υπαρκτή μου δλάκερη/ ως βλέ-
πω το κορμί μου/ κοντά σ' αυτό/ στον κόσμο
χλεστήκα/ κι όλα μαζί μου./ "Όμως αφού 'ν'
αυτό./ γίνεται να μ'ην είμ' εγώ.

8 (Σε μιά παιδική κουνέντα)
*Πώς τάχα τα χαλίκια/ που τάχα μαζεμένα
και τα σκόρπια/ να μαζευτούν; Μπορούν;

9
*Πώς άπ' όλα κάτι ζει./ πέρα άπ' τ' άκρα
κάτι υπάρχει/ κι άπ' τ' άνυπαρχτο του νού
που τά λέει κάτι είναι./ μέσα σ' όλα κάτι ζει
με το άσθημά μου, τή θωριά σου./ μέσα σ'
όλα κάτι υπάρχει.

10
*Είναι όλα ό,τι είμ' εγώ./ πρόσωπα γνωστά
κι ό,τι πώ/ είναι όλα ό,τι είμ' εγώ./ Έτσι ά-
πλά.

11
*Ήταν καινούργιο./ άπλό με γίόμισε σαν
την άλήθεια/ ήτανε/ τώρα δεν είναι./ τώρα
είμαι μονάχα εγώ.

12
*Είναι όλα/ τά που δε βλέπεις/ κι άγνωρι-
στα τά σκέφτεσαι./ τά που δε σου 'οθανε
στο νού/ κι όσα θά 'οθούν/ είναι όλα κι όσα
δεν είναι./ "Όμως κάτι άλλο μέσα σου

13
*Ο κόκκος κύλησε μες στην παλάμη μου
κι έπεσε ανάμεσα άπ' τά δάχτυλα στην άμμο.

14
*Σάν το άισθανθείς/ σου φτάνει/ σαν το δι-
κό σου.

15
*Πέρα άπ' όλα/ μέσα σ' όλα/ κι' άλλο.
κι από τουτα/ όλα μαζί/ κι άλλο.

16
*Μονάχα όχι θάν τους πώ/ κι ούτε σε του-
το θά πιστεώ

17
*Όμως κάτι/ θάβρω./ Τουτό τάχατε δεν
είναι/ ως το λέω.

18
*Μήν πās για τέραμα/ κι ούτε και πώς δεν
είναι/ και πάλλ./ ούτε τά που είπα εγώ.

19
*Δέ μου μένει/ ό,τι πώ/ κι ό,τι μου 'οθει
και πώς τουτα/ θέλω νάν τά σήσω/ κι ούτε
πώς θά το πώ.

20
*Πώς ξερούμε θά πούμε./ γιατί δεν είναι
μπορετό/ να πούμε πώς δεν ξερούμε.

21
*Μπορείς να δεις το τί σου 'οθεί/ στο που
αρεθεί/ έτοδο είν' ή τωρινή σου ζήτηση
που είναι το που κοιτάς.

22
*Η σκέψη σου έχει πρόσωπο/ και σκέψη το
που δεις./ έτοδο είν' ή στιγμή σου

23
*Σάν τις καινούργιες λέξεις/ που άκουγα
στης ζωής τ' αρχιτισμα/ βγαίνουν στα μάτια
μου μορφές.

24
*Δεν είναι ξένο μας το θάμα./ καινούργιο
πώς δε θά 'ναι.

25
*Τά που 'οχονται όχι ξένα/ μά δίχως σχέση
μοιάζουν στ' ανθρώπινα/ όχι ως στον έαυτό
τον κάθε τί./ όχι στο είναι/ τ' ανθρώπινα
ως μου 'οχονται στο νού/ μοιάζουν στ' άν-
θρώπινα./ έτοδα είναι.

26
*Μέσα στους τοίχους τών σπιτιών περνάω
σχεφτικός/ κοιτώντας τους/ νιώθω τη μουσι-
κή που φτιάνουμε/ εγώ κι αυτοί/ έτσι ως
να είναι/ εγώ κι αυτοί./ καθώς να είμαι μέ-
σα τους μιά στιγμή.

27
*Μονάχα με τά λόγια δε μιλάς./ μ' όλα μι-
λάς και δε μιλάς.

28
*Έφυγε ένα χελιδόδι./ γίόμισεν ό τόπος.

29
*Είναι σά να θες/ να μάθεις το σώμα σου
που το 'χεις/ μαζί σου.

30
*Είμαστε τουτο/ που δε μπορούμε/ να φτά-
σουμε./ Τι μου ζητάς να νιώσουμε.

31
*Άλλο πώς θά 'σαι/ από το τί είσαι./ αυτό
αν δεν είσαι/ άλλο πώς θά 'σαι.

☆Τὸ πὸν θὰ ῥθει/ θὰ σοῦ πῶ· θᾶν' ἀπ' τὸν
κόσμο.

33

☆Μὴν τὸ κυνηγᾷς καὶ φεύγει/ κάνετο δικό
σου δίχως νὰ τὸ κυνηγᾷς.

34

☆Στῆθος στὰ μάτια μου,/ χωρὶς μορφὴ ἀπὸ
μέ.

35

☆Κοιμᾶτια μου στῆ χειμωνιά τοῦ κόσμου
καὶ ἓνα μου βλέμμα γλᾶρος/ περνάει μὲς στοὺς
καιροὺς τοῦ κόσμου,/ μὲ φτάνει ὡς φεύγει
καὶ τὴ βρῖσκει.

36

☆Σπασμένο θᾶν τὸ πῶ στὰ πράγματα τοῦ
κόσμου,/ θὰ ἔναι τὰ πράγματα τοῦ κόσμου.

37

☆Ἐίπες ἢ καὶ στοράφηκα ὀλόκληρος/ κι εἶπα
τῆς ἐγὼ καὶ τὴν/ ζήτησα στὸν κόσμο
κι εἶδα πάλι,/ πόσωπὸ της/ δὲν περιμένα
τὴν ἄμυλα σου/ καὶ τί σ' ἤθελα.

38

☆Ποιὸς εἰμ' ἐγὼ/ ποὺ δῶ γινῶν στοὺς δρό-
μου-/ ποιὸς εἰμ' ἐγὼ ποὺ θέλω/ ὅλα τὰ
γοᾶματα νὰ τ' ἀραιώνω/ μὲς στῆ γουαή·
δὲ θάθελα ἄλλο νὰ μιλήσω.

39

☆Δὲν ξέρω τὰ ἔξω μου/ σὲ τοῦτη στάση
τῆς κουβέντας,/ δὲν ξέρω τὰ ἔξω μου.

40 (Ἰνδιάνικο τραγούδι)

☆Ὁ θεὸς ποὺ μέτρησε τίς ἄκρες τ' οὐρανοῦ
μὲ τὴν πνοή/ τοῦ παλιοῦ μας λουλουδιοῦ
κραταῖ τὸ θέλος μου/ κοντὰ μου/ μὲ φάντα
τὸν ὀρξζοντα.

41

☆Ἦτανε μὲς στὴν ἀρμονία τοῦ κόσμου· τὸ
καλάμι,/ τὸ ῥομφε καὶ τί θὰ παίζεις.

42

☆Γλυκὸ ἀέρι στὰ λουλουδία/ καὶ στὴν παλιά
μου ἀγάπη.

43

☆Θὰ ἔναι χαλικὴ μου ἢ ὄψη/ καὶ θᾶν' ὅπως
τὴν εἶδες/ περαστικὴ καὶ γίλη.

44

☆Μᾶς εἶναι θέατρο οἱ κινήσεις,/ τὸ τι ἔχου-
με φτιασμένο/ μὲ τὸ τι θὰ φτιάσουμε.

45

☆Εἶναι κοντὰ μου/ πόσο κοντὰ μου,/ πετάξα-
νε πουλιά στὸν οὐρανό,/ κοντὰ μου εἶν' ὅλα.

46

☆Σκέψου χωρὶς ζωή,/ μπορεῖς νὰν τὸ σκε-
φτεῖς χωρὶς ζωή;
(1956—57)

★

☆

Τὸ πὸ ἀπλὸ εἶναι πῶς δὲ θέλω νὰ γίνου-
μαι θεός
Μ' ἀρέσει ἀλλὰ δὲ μὲ φτάνει. Τὸ λέω ἀν-
θρώπινα, πραγματικά. Ὁ ἄνθρωπος στὸ βά-
θος δὲν εἶναι θεός. Ἡ πραγματικότητα εἶναι

θεός. Ἡ πραγματικότητα ποὺ ἔχουμε στὰ
χέρια μας.

1957

★

☆

Ἦ, ὡ, ἔπαρχει δὲ φτιάνεται μὲ τίποτα· γι' αὐ-
τὸ μπορεῖ καὶ νὰ μὴν ὑπάρχει. Κι ἢ σκέ-
ψη.

Λότὸ εἶναι ἡ ὑπαρξῆ.

Κι ἡ ὑπαρξῆ μιμείται τὸν ἑαυτὸ της.

1957

Σχέδιο

1. Ἔχω ἓνα χαρτί μπροστὰ μου καὶ θέ-
λω νὰ ψάξω κάθε τί, νὰ ζητήσω τὸ λόγο
γι' αὐτὸ καὶ ἀπὸ κεῖ νὰ πάω· σ' αὐτὸ ποὺ μὲ
πείθει νὰ κάνω ἀπὸ τὴ δουλιὰ. Δὲ μπορῶ
νὰ τὸ πῶ ἀπ' τὴν ἀρχή, γιὰ τὸ τότε θάταν
περιττὸ ν' ἀσχοληθῶ μ' ὀτιδήποτε ἄλλο. Σὲ
τοῦτε ὅπως τίς γουαμμές, δαλμένες ἔσαι, μὲ
τόσο ἰστομνητικὸ τρόπο, θ' ἀνεχτῶ τὴν ἀνία
ποὺ μοῦ δίνουν, γιὰ τὸ θέλω μὰ γιὰ πάντα
νὰ ἐμπροσθεῖω μὲ τὰ ζητήματα ποὺ ὑπά-
ρχειν σὺν μὰ κάποιου ἰστοχρώου.

2. Μιλάμε γὰ ψυχὴ καὶ σῶμα, γιὰ νοῦ καὶ
γιὰ αἰτία καὶ ἀποτέλεσμα, γιὰ ἀνψα καὶ ἑμ-
ψυχή ὅλη, γιὰ φρενὸ, ζῶο, ἄνθρωπο, γιὰ προ-
έλευση ψυχῆς, ὄργανισμοῦ, ὄλης (...). Κι
ἔχουμε ἓνα πολιτισμὸ ἀπὸ μερικὲς χιλιάδες
χρόνια —καὶ αὐτὸ καθιερωμένη ὑπόθεση— ποὺ
ἔχει φτιάσει πολὺ μακριὰ καὶ ἔχει τιποποιήσει
ἔννοιας ποὺ ρομφεῖν ὡς τὴ ὄψη τὸ νοῦ μας.

3. Ἐγὼ θὰ ρωτοῦσα καὶ ἄλλα.
Τὶ σημαίνει ἀρχή, τέλος, γιὰ τὸ βλέπουμε, γι-
ατὶ ὑπάρχουμε, γιὰ τὸ ποτὴρ εἶναι μπερ-
σῆ μου, γιὰ τὴν περπατᾶμε, γιὰ τὴν διαφέρω
ἀπ' τὴν πέτρα, γιὰ τὴν εἶμαι ἓνας, γιὰ τὸν πέ-
πει ὁμοσῶρθετε νὰ ὑπάρχει κάτι, νὰ μὴν ἔ-
πάρχει, τὶ εἶναι καθ' ἑαυτὸ τὸ κενό· γιὰ τὸ
τώρα ἀκουμπᾶω τὸ δάχτυλό μου στὸ πρό-
σωπό μου, τί εἶμαι ἐγὼ καὶ τί οἱ ἄλλοι, γι-
ατὶ ὑπάρχει καθορισμένος κύκλος, γουαμμή·
γιὰ τὴν κίνηση, ἢ ἔννοια, ὁ θάνατος, ὁ ἔρω-
τας. Μὲ δυὸ λόγια γιὰ τὸ ρωτᾶμε τὸ ἓνα καὶ
ὄχι τ' ἄλλο (...).

5. Τὰ γκερμίζω λοιπὸν ὅλ' αὐτὰ. Μ' ἐνδια-
φέρει ἡ ψυχὴ ὅσο καὶ τὸ χαλίκι, μ' ἐνδιαφέ-
ρουν ὅλα τὸ ἴδιο.

(...) Σκέφτομαι λοιπὸν πῶς ἔχουμε ἓνα
πάγιο σύστημα, ἓνα πολιτισμὸ ἐνὸς ὀρισμέ-
νου χρονικοῦ διαστήματος καὶ πλαστῆκαμε
μέσα του. Ἀρχισε μὰ γουαμμή ποὺ συνεχί-
ται, ἀρχισε ὁ ἄνθρωπος.

Γιὰ τὸ ἀρχισε αὐτὴ καὶ ὄχι ἄλλη;

(...) Ἀς κιάσουμε τὸ «γιατὶ». Γιὰ τὸ ρωτᾶ-
με; Γιὰ ν' ἀπαντήσουμε, δέβαία. Κι ἂν ἀ-
παντήσουμε, τὶ ἔγινε;

Ἦν π.χ. ποῦμε πῶς ἓνα σῶμα πέφτει γιὰ τὸ
ὑπάρχει ὁ νόμος τῆς βαρύτητας, ἀπλοσῶνται
κάνουμε τὴν ἐρωτήση γὰρ ποὺ πάει κάτω
χωρὶς νερό.